IV

(Akti, sprejeti pred 1. decembrom 2009 v skladu s Pogodbo ES, Pogodbo EU in Pogodbo Euratom)

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 10. decembra 2008

o državni pomoči št. C 31/06 (ex N 621/05), ki jo je Italija izvajala v zvezi z nujnimi ukrepi za preprečevanje aviarne influence

(notificirano pod dokumentarno številko C(2008) 7802)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(2010/332/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenim členom, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) Stalno predstavništvo Italije pri Evropski uniji je z dopisom z dne 9. decembra 2005, evidentiranim 13. decembra 2005, Komisijo v skladu s členom 88(3) Pogodbe uradno obvestilo o členu 5 zakona št. 244 z dne 30. novembra 2005 (zakon 244/05).

(2) Komisija je s teleksoma z dne 14. februarja 2006 (ref. AGR 4535) in z dne 20. marca 2006 (ref. AGR 7800) zahtevala dodatne informacije.

(3) Italijanski organi so v elektronskem sporočilu z dne 2. marca 2006, evidentiranem 3. marca 2006, Komisijo obvestili o členu 1a(8) in (10) do (14) osnutka zakona o preoblikovanju zakonskega odloka št. 2 z dne 10. januarja 2006. Ta zakonski odlok je bil po spremembah v zakon preoblikovan z zakonom št. 81 z dne 11. marca 2006 (zakon 81/06). Ta zakon spreminja člen 5 zakona 244/05. Določbe člena 1a o ustanovitvi *Sklada za nujne primere v perutninskem sektorju* so bile preučene v okviru državne pomoči N 322/2006.

(4) Italijanski organi so v elektronskem sporočilu z dne 20. aprila 2006, evidentiranem 25. aprila 2006, zagotovili dodatne informacije.

(5) Komisija je z dopisom z dne 13. junija 2006 italijanske organe zaprosila za podaljšanje 30-dnevnega roka iz člena 4(5) Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 [1], da bi lahko sprejela odločitev, to je, skupaj z upoštevanjem roka za prevod same odločbe, do 26. julija 2006.

(6) Italijanski organi so z elektronskim sporočilom z dne 22. junija 2006, evidentiranim 23. junija 2006, privolili v podaljšanje roka, za katero je zaprosila Komisija.

(7) Komisija je z dopisom z dne 5. julija 2006 Italijo obvestila o odločitvi, da bo zoper del ukrepov zadevne pomoči sprožila postopek iz člena 88(2) Pogodbe.

(8) Stalno predstavništvo Italije pri Evropski uniji je z dopisom z dne 19. julija 2006, evidentiranim 3. avgusta 2006, Komisiji poslalo pripombe italijanskih organov glede odločitve o sprožitvi formalnega postopka preiskave.

(9) Odločitev Komisije o sprožitvi postopka je bila objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* [2]. Komisija je zainteresirane strani pozvala, naj predložijo pripombe glede zadevne pomoči.

(10) Komisija v zvezi s tem ni prejela pripomb zainteresiranih strani.

(11) Komisija je z dopisom z dne 7. maja 2008 od italijanskih organov zahtevala dodatne informacije, da bi lahko končala zadevni primer. Italijanski organi niso odgovorili.

(12) Komisija je z dopisom z dne 30. oktobra 2008 italijanskim organom poslala opomin. Italijanski organi so z dopisi z dne 4. novembra 2008 Komisiji poslali informacije, ki jih je zahtevala z dopisom z dne 7. maja 2008, ter potrdili, da niso izvedli ukrepov iz pododstavkov 1, 3a in 3c člena 5 zakonskega odloka št. 202/2005, kakor je bil spremenjen s členom 1a(7) zakona št. 81/06.

[1] UL L 83, 27.3.1999, str. 1.
[2] UL C 233, 28.9.2006, str. 5.

II. **OPIS**

Naslov

(13) Nujni ukrepi za preprečevanje aviarne influence.

Pravna podlaga

(14) Člen 5 zakonskega odloka št. 202 z dne 1. oktobra 2005 (DL 202/05), ki je bil preoblikovan v zakon št. 244 z dne 30. novembra 2005 (zakon 244/05) ([3]), kakor je bil spremenjen s členom 1a(7) zakona št. 81 z dne 11. marca 2006 (zakon 81/06) o preoblikovanju zakonskega odloka št. 2 z dne 10. januarja 2006.

(15) Odlok Ministrstva za kmetijske politike z dne 13. januarja 2006 (odlok z dne 13. januarja 2006) o podrobnih pravilih za uporabo določb za umik s trga perutnine v skladu s členom 5(1) in (2) zakona 244/2005 ([4]).

(16) Člen 1a(8), (10), (11) in (12) zakona 81/06 ([5]).

Proračun

(17) Sredstva za financiranje različnih ukrepov so dodeljena iz državnega proračuna. Italijanski organi so navedli proračunska sredstva v višini 120 milijonov EUR, od katerih je 20 milijonov EUR namenjenih pomoči v hrani in 100 milijonov EUR ustanovitvi *Sklada za nujne primere v perutninskem sektorju.*

Trajanje

(18) Italijanski organi so nameravali pomoč dodeljevati do 1. januarja 2007; vendar do zdaj pomoč v okviru te sheme še ni bila dodeljena.

Upravičenci

(19) Perutninske farme, klavnice in podjetja za predelavo perutninskega mesa, trgovci s perutninskim mesom na debelo in podjetja za pridelovanje hrane za perutnino.

Ukrepi

(20) Člen 5 DL 202/05, kakor je bil spremenjen s členom 1a(7) zakona 81/06, določa:

(a) da AGEA odkupi 17 000 ton perutninskega mesa in drugih perutninskih proizvodov, ki jih nameni za humanitarno pomoč (pododstavka 1 in 2);

(b) da se za izvajalce v perutninskem sektorju začasno ukine plačevanje davkov, socialnih prispevkov in plačil za dejavnosti financiranja (pododstavek 3a);

(c) da se dodelijo pomoči za posojila za preobrazbo in prestrukturiranje perutninskih podjetij, ki jih je prizadel težavni položaj perutninskega sektorja (pododstavek 3c).

(21) Člen 1a(8), (10), (11) in (12) zakona 81/06 določa, da se pri Ministrstvu za kmetijske politike ustanovi *Sklad za nujne primere v perutninskem sektorju* (v nadaljnjem besedilu: Sklad), ki se mu za leto 2006 dodelijo finančna sredstva v višini 100 milijonov EUR, namenjena za:

(a) pomoči za reševanje in prestrukturiranje perutninskega sektorja (v skladu s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ([6]));

(b) nadomestilo rejcem zaradi izpada dohodka ali dodatnih izdatkov, ki so jih imeli ob uvedbi načrtov Skupnosti ter nacionalnih in regionalnih načrtov za preprečevanje in izkoreninjenje aviarne influence, ter posredne škode zaradi omejitev pri premikih živali ali obdobij ustavitve proizvodnje, ki so jo odredili zdravstveni organi;

(c) pomoči za prenehanje proizvodne dejavnosti (v skladu s točko 9 Smernic Skupnosti o državnih pomočeh v kmetijstvu ([7]), (v nadaljnjem besedilu: Smernice));

(d) naložbe v ukrepe na področju biološke varnosti in javnega zdravja na perutninskih farmah;

(e) zakol živali po ukazu zdravstvenih organov zaradi izboljšanja dobrega počutja živali v primeru prezasedenosti proizvodnih struktur ali prepovedi premikov živali.

(22) Člen 1a(12) zakona 81/06 določa, da bodo ukrepi za izvajanje pomoči, ki se financirajo iz Sklada, sprejeti z odloki Ministrstva za kmetijske politike in Ministrstva za zdravje. Italijanski organi so se v elektronskem sporočilu z dne 20. aprila 2006 obvezali, da bodo Komisijo na podlagi člena 88(3) Pogodbe uradno obvestili o navedenih odlokih.

(23) Stalno predstavništvo Italije pri Evropski uniji je z elektronskim sporočilom z dne 23. maja 2006, evidentiranim istega dne, Komisijo na podlagi člena 88(3) Pogodbe obvestilo o osnutku ministrskega odloka o ukrepih za izvajanje pomoči, financiranih iz Sklada. Ti ukrepi so bili odobreni v okviru državne pomoči N 322/06 ([8]).

([3]) Uradni list Italijanske republike z dne 30. novembra 2005, splošna serija št. 279, str. 44.
([4]) Uradni list Italijanske republike z dne 26. januarja 2006, splošna serija št. 21, str. 50.
([5]) Uradni list Italijanske republike z dne 11. marca 2006; redni dodatek št. 58.
([6]) UL C 244, 1.10.2004, str. 2.
([7]) UL C 28, 1.2.2000, str. 2.
([8]) Del A z dopisom C(2007) 3249 z dne 10. julija 2007 in del B z dopisom D(2008) 13797 z dne 13. maja 2008 (ref. AGR 11275).

(24) Komisija je italijanskim organom večkrat odsvetovala izvedbo ukrepa iz člena 5 DL 202/05 v zvezi z odkupom zamrznjenega mesa, namenjenega za humanitarno pomoč ([9]).

(25) Odlok z dne 13. januarja 2006 o podrobnih pravilih, ki jih mora AGEA upoštevati pri odkupu perutninskih proizvodov s poreklom iz Skupnosti, določa naslednje nabavne cene:

Klavni trupi in kosi mesa	EUR/kg svežega mesa	EUR/kg zamrznjenega mesa
Piščanci Golden in/ali leghorn	2,40	2,10
Piščanci „Vallespluga“	2,40	2,10
Piščanci	1,40	1,20
Piščančja bedra	1,40	1,20
Piščančje peruti	1,00	0,80
Bedra puric	1,00	0,80
Stegna puric	1,10	0,90
Peruti puric	1,00	0,80
Purica (prsi)	1,30	1,10
Pegatke in race	2,40	2,10

(26) V okviru humanitarne pomoči lahko svoje proizvode ponudijo vse fizične ali pravne osebe, ki so se na datum začetka veljavnosti odloka z dne 13. januarja 2006 več kot 12 let ukvarjale z rejo in predelavo perutninskega mesa ter so za ti dejavnosti vpisane v sodni register trgovinske zbornice.

III. **OPIS RAZLOGOV ZA SPROŽITEV POSTOPKA**

(27) Ukrepi iz člena 1a(8), (10), (11) in (12) zakona 81/06 o ustanovitvi Sklada za financiranje ukrepov iz uvodne izjave 21(a) do (e) te končne odločbe so bili preučeni v okviru državne pomoči N 322/2006 ter razglašeni za združljive s skupnim trgom ([10]), ker so izpolnjevali zadevne pogoje iz točk 4.1, 4.2, 9 in 11.4 Smernic ([11]).

(28) Ta odločba se torej nanaša na podukrepe iz uvodne izjave 20(a), (b) in (c), v okviru katerih bi AGEA odkupila 17 000 ton perutninskega mesa in drugih perutninskih proizvodov ter jih namenila za humanitarno pomoč, za izvajalce v perutninskem sektorju bi se začasno ukinilo plačilo davkov, socialnih prispevkov in plačil za dejavnosti financiranja, dodelile pa bi se tudi pomoči za posojila za preobrazbo in prestrukturiranje perutninskih podjetij, ki jih je prizadel težavni položaj.

(29) Zdi se, da ukrepi iz uvodne izjave 20 ustrezajo opredelitvi državne pomoči, saj se financirajo iz državnih sredstev v obliki izgube davčnih prihodkov javnih organov ali v smislu odkupne cene perutninskega mesa, in bi lahko glede na položaj Italije v tem proizvodnem sektorju vplivali na trgovino (Italija je bila leta 2004 četrta največja proizvajalka perutninskega mesa v Uniji).

(30) Italijanski organi niso predložili informacij, s katerimi bi bilo mogoče navedene ukrepe upravičiti z vidika pravil, ki veljajo na področju državnih pomoči, zlasti z vidika točke 11.4 Smernic ([12]) in Smernic Skupnosti o državnih pomočeh za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ([13]) Komisija zato ni mogla izključiti, da bi lahko načrtovana pomoč pomenila pomoč za tekoče poslovanje, povedano drugače, pomoč, katere namen je podjetje razbremeniti stroškov, ki bi jih navadno imelo v okviru tekočega poslovanja oziroma rednih dejavnosti.

(31) Komisija je zato sprožila postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES, saj je podvomila o združljivosti ukrepov iz člena 5 zakonskega odloka št. 202/05, kakor je bil spremenjen s členom 1a(7) zakona št. 81/06. V skladu z zgoraj navedenim členom 88 se lahko za združljivo s skupnim trgom šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

IV. **PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI**

(32) Komisija po sprožitvi postopka ni prejela nobenih pripomb.

V. **PRIPOMBE ITALIJE**

(33) Italijanski organi so pripombe glede sprožitve postopka poslali v dopisu z dne 19. julija 2006, evidentiranem 3. avgusta 2006.

(34) Italijanski organi Komisijo najprej opozarjajo na dejstvo, da posebni ukrepi kljub nujnosti še niso bili sprejeti.

([9]) Z dopisom D(2005) 38372 z dne 12. decembra 2005 (ref. AGR 31606), s telefaksom D(2006) 9256 z dne 20. marca 2006 (ref. AGRI 7800) in z dopisom D(2006) 1927 z dne 12. aprila 2006 (Generalni direktorat za razvoj).
([10]) Glej opombo 7.
([11]) Glej opombo 6.
([12]) Glej opombo 6.
([13]) Glej opombo 5.

(35) Dalje se italijanski organi sklicujejo na točko 18 odločitve o sprožitvi postopka, ki določa, da je v skladu s členom 87(1) Pogodbe vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(36) Na podlagi tega sklepajo, da državne pomoči glede na razlago namena in besedila predpisov niso prepovedane dosledno in brezpogojno, temveč samo, če izkrivljajo trgovino in podjetjem, ki te pomoči prejmejo, dajejo prednostni položaj na trgu.

(37) Italijanski organi menijo, da sta v zadevnem primeru ti možnosti popolnoma izključeni, saj je bil edini namen zakonodajalca uvesti sistem delnega in naknadnega nadomestila za izgube, ki jih je povzročila kriza v sektorju.

(38) V zvezi s tem zlasti poudarjajo, da naj bi se ukrepi iz točke (b) (da se za izvajalce v perutninskem sektorju začasno ukine plačevanje davkov, socialnih prispevkov in plačil za dejavnosti financiranja (pododstavek 3a člena 1a(7) zakona 81/06)) uporabljali kot pomoč *de minimis*, če se triletni proračun, dodeljen Italiji, ne bi v celoti uporabil za drug ukrep.

(39) Italijanski organi navajajo točko (22) odločitve o sprožitvi postopka, ki se sklicuje na možnost odstopanja na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe, v skladu s katerim se lahko za združljivo z notranjim trgom šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(40) V zvezi s tem pojasnjujejo, da je obravnavani primer popolnoma razumljiv ter da v skladu z ustaljenimi načeli pravne teorije in sodne prakse jasnih dejstev ni treba dokazovati, saj je to nujno samo v primerih, ko se pri ugotavljanju dejstev pojavijo dvomi ali negotovost.

(41) Italijanski organi Komisijo še opozarjajo, da tudi če bi ugotovila, da se člen 87(3)(c) Pogodbe ne uporablja za predlagani ukrep, bi ga bilo treba dovoliti na podlagi člena 87(2)(b), ki določa, da je pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki, združljiva s skupnim trgom.

(42) Po njihovem mnenju je izjemno naravo dogodka izrecno priznal že Svet ministrov ob sprejetju Uredbe (ES) št. 679/2006 z dne 25. aprila 2006 o spremembah Uredb (EGS) št. 2771/75 in (EGS) št. 2777/75 glede uporabe izrednih ukrepov za podporo trgu ([14]).

(43) Italijanski organi dejansko menijo, da istega dogodka, ki se je ob sprejetju izrednih ukrepov na trgu štel za izjemnega, ob oceni državnih pomoči za enak nujni primer ni mogoče šteti za običajnega.

(44) Nazadnje, zgoraj navedeni organi navajajo, da je tudi sama Komisija priznala izjemno naravo tega dogodka, ko je sprejela Uredbo (ES) št. 1010/2006 z dne 3. julija 2006 o nekaterih izrednih ukrepih za podporo trgu z jajci in perutnino v nekaterih državah članicah ([15]).

VI. **OCENA POMOČI**

1. **Prepoved državnih pomoči v smislu člena 87(1) Pogodbe ES**

(45) V skladu s členom 87(1) ES je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

(46) Ukrepi iz točke 20 tega besedila ustrezajo opredelitvi državne pomoči, ker dajejo gospodarsko prednost (v obliki izgube davčnih prihodkov države ali v smislu odkupne cene perutninskega mesa, ki ga zaradi aviarne influence nikakor ne bi bilo mogoče prodati na trgu Skupnosti) določenemu sektorju (perutninskemu), ker se financirajo iz javnih (državnih) sredstev in ker bi lahko navedena pomoč vplivala na trgovino.

([14]) UL L 119, 4.5.2006, str. 1.
([15]) UL L 180, 4.7.2006, str. 3.

(47) V skladu s sodno prakso Evropskega sodišča okrepitev konkurenčnega položaja podjetja zaradi državne pomoči na splošno kaže na izkrivljanje konkurence v škodo konkurenčnim podjetjem, ki take podpore niso prejela ([16]). V sodni praksi je navedeno, da sorazmerno majhen znesek pomoči ali sorazmerna majhnost podjetja, ki jo prejme, sami po sebi ne izključujeta možnosti vpliva na trgovino med državami članicami ([17]).

(48) Ukrep vpliva na trgovino med državami članicami, če ovira uvoz iz drugih držav članic ali lajša izvoz v druge države članice. Pri tem je odločilno dejstvo, da se trgovina v Skupnosti zaradi zadevnega ukrepa razvija ali bi se lahko razvijala drugače.

(49) S proizvodom, ki je upravičen do sistema pomoči, se trguje med državami članicami, zato je torej izpostavljen konkurenci.

(50) Merili v zvezi z vplivom na trgovino in izkrivljanjem konkurence sta torej v celoti izpolnjeni.

(51) Obravnavani ukrep torej dejansko pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1) Pogodbe ES.

(52) To, da je namen ukrepa nadomestiti izgube, ki jih je perutninski sektor utrpel zaradi aviarne influence, v ničemer ne spreminja narave pomoči, če ta enako kot obravnavni ukrep izpolnjuje pogoje iz člena 87(1). Po drugi strani pa smernice, ki se uporabljajo v obravnavanem primeru, saj je bil zadevni ukrep priglašen leta 2005, pa tudi nove smernice Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013 ([18]), izrecno določajo možnost, da se pomoč dodeli za povračilo škode zaradi naravnih nesreč ali izjemnih dogodkov oziroma bolezni živali ali rastlin.

2. **Ocena združljivosti**

(53) Prepoved iz člena 87(1) Pogodbe ES ni brezpogojna. Da bi se predlagani ukrep štel za združljivega s skupnim trgom, mora biti upravičen do enega od odstopanj iz člena 87(2) in (3) Pogodbe. Komisija bo natančneje preučila pogoje za uporabo člena 87(2)(b) ES in določb kmetijskih smernic za obdobje 2000–2006, ki se nanašajo na bolezni živali in so se uporabljale ob priglasitvi zadevnega ukrepa v letu 2005.

Odstopanja iz člena 87(2) Pogodbe ES

(54) Italijanski organi so se sklicevali na člen 87(2)(b) Pogodbe ES, na podlagi katerega je s skupnim trgom združljiva pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročili izjemni dogodki. V odgovoru z dne 19. julija 2006 kot izjemni dogodek navajajo aviarno influenco.

(55) Ker v Pogodbi izraza „izjemni dogodek“ in „naravne nesreče“ nista opredeljena, je treba preveriti, ali se lahko aviarna influenca, ki je prizadela Italijo, šteje za naravno nesrečo v smislu člena 87(2)(b) Pogodbe. Kar zadeva odstopanja od splošnega načela nezdružljivosti državnih pomoči s skupnim trgom, določenega v členu 87(1) Pogodbe, je ustaljena praksa Komisije, da pojma „naravne nesreče“ in „izjemni dogodki“ iz člena 87(2)(b), kot sta povzeta v točki 11.2 Smernic, razlaga omejevalno.

(56) Sodišče je nujnost take omejevalne razlage dosledno potrjevalo. ([19])

(57) Do zdaj je Komisija za naravne nesreče štela potrese, snežne in zemeljske plazove ter poplave. Kot izjemni dogodki so se priznavali vojne, notranji nemiri in stavke ter pod nekaterimi pogoji in glede na obseg tudi hude jedrske in industrijske nesreče ter požari z velikimi izgubami.

(58) Komisija se po navadi ne strinja, da bi se lahko izbruhi bolezni živali ali rastlin šteli za naravne nesreče ali izjemne dogodke. Kljub temu je zelo razširjen izbruh povsem nove bolezni v enem primeru priznala za izjemen dogodek. ([20])

(59) Ustaljena praksa Komisije je, da aviarno influenco ([21]) šteje za bolezen živali in da uporablja načela, ki so pri preprečevanju bolezni živali in rastlin že dolgo uveljavljena s Smernicami.

([16]) Sodba Sodišča z dne 17. septembra 1980, zadeva C-730/79, Recueil 1980, str. 2671, točki 11 in 12.

([17]) Sodba Sodišča z dne 21. marca 1990, zadeva C-142/87, Recueil 1990, str. I-959, točka 43, in sodba z dne 14. septembra 1994, združeni zadevi C-278/92 in C-280/92, Recueil 1994, str. I-4103, točke od 40 do 42.

([18]) UL C 319, 27.12.2006, str. 1.

([19]) Sodba Sodišča z dne 11. novembra 2004 v zadevi *Španija* proti *Komisiji*, C-73/03, točka 37, in sodba z dne 23. februarja 2006 v združenih zadevah *Giuseppe Atzeni in drugi*, C-346/03 in C-529/03, točka 79.

([20]) Zlasti pri pomočeh rejcem, ki jih je prizadela kriza zaradi BSE – glej dopis D(2001) 290558 z dne 27. julija 2001 (ref. AGR 25807) zadeva NN46/01, dopis D(2001) 292096 z dne 9. novembra 2001 (ref. AGR 37860) zadeva N 657/01, in dopis D(2001) 290526 z dne 27. julija 2001 (ref. AGR 25798) zadeva N 437/01.

([21]) Navedena je tudi med „Boleznimi s seznama Svetovne organizacije za zdravje živali (OIE)“.

(60) Na splošno velja, da mora imeti izjemen dogodek vsaj značilnosti dogodka, ki se po svoji naravi in vplivu na zadevne gospodarske subjekte jasno razlikuje od običajnih okoliščin ter ne ustreza običajnim razmeram za delovanje trga.

(61) Poleg tega iz podatkov, ki jih je predložila Italija, ni mogoče sklepati o izjemni naravi navedene bolezni, temveč prej o kroničnem pojavu.

(62) Kot navajajo italijanski organi, je Svet ministrov izjemno naravo dogodka izrecno priznal ob sprejetju Uredbe (ES) št. 679/2006 in Uredbe (ES) št. 1010/2006.

(63) V zgoraj navedenih primerih se je v nekaterih državah članicah zaradi aviarne influence zmanjšala poraba perutninskega mesa in jajc, kar je povzročilo močan padec cen. Evropska unija je lahko na podlagi predpisov, ki so urejali trg jajc in perutnine, ukrepe nadomestil sofinancirala izključno ob izbruhu aviarne influence na nekem gospodarstvu ali v primeru omejitev prevoza živali, ki so se rejcu naložile z veterinarsko odredbo. Pomoči Skupnosti nikakor ni bilo mogoče dodeliti za odpravo težav na trgu, povezanih z zmanjšanjem prodaje zaradi izgube zaupanja potrošnikov. Komisija je zaradi resnosti krize na trgih nekaterih držav v letu 2006 dovolila sofinanciranje do 50 % stroškov ukrepov za podporo trgu, preostanek pa je se je kril iz državnih proračunov.

(64) Komisija poudarja, da padec cen v sektorju sam po sebi ni izjemen dogodek v smislu Pogodbe. Prej gre za konjunkturno okoliščino, ki je dobro poznana v nekaterih kmetijskih sektorjih in je posledica številnih dejavnikov, kot so slabo načrtovanje ponudbe glede na povpraševanje (dokaz za to so ciklična padanja cen v sektorju prašičereje) ali popolnoma gospodarski dejavniki, katerih izvora ni mogoče označiti za izreden dogodek (npr. preusmeritev želja potrošnikov na nadomestne proizvode). Tudi sam obstoj bolezni, ki je danes dobro poznana kot aviarna influenca, ne more biti izjemen dogodek. Nasprotno, širjenje bolezni in kriza, ki jo je to povzročilo v perutninskem sektorju, bi bila lahko v nekaterih primerih tudi posledica dejstva, da nacionalni organi nedosledno izvajajo varnostne standarde in standarde preprečevanja, ki so predpisani in nujni za nadzor nad boleznijo.

(65) Komisija je nameravala z ukrepi podpore trgu, predlaganimi v zgoraj navedenih uredbah, rešiti vprašanje negativnih posledic izbruha ptičje gripe za trg. Z uporabo takega instrumenta je izrazila trdno namero, da poseže v krizo, pri tem pa popolnoma izključi vsa druga posredovanja, ki naj bi spreminjala trgovinske pogoje v obsegu, ki so v nasprotju s skupnimi interesi.

(66) Italijanski organi niso pojasnili, zakaj naj bi bil obravnavani primer drugačen od drugih primerov aviarne influence, ki se niso šteli za izjemne dogodke. Pomoči, ki so jo predlagali italijanski organi, zato na tej pravni podlagi ni mogoče dovoliti: odstopanja iz člena 87(2) se ne uporabljajo. Natančneje, ne uporabljajo se določbe točke (b), na podlagi katerih je s skupnim trgom združljiva pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izjemni dogodki.

Odstopanja iz člena 87(3) Pogodbe ES

(67) Treba je preučiti, ali se lahko predlagani ukrep šteje za združljivega s skupnim trgom v smislu člena 87(3) Pogodbe ES. Pomembne so predvsem določbe točke (c), v skladu s katerimi se za združljivo s skupnim trgom šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(68) V točki 11.4 Smernic so urejene državne pomoči za nadomestila kmetovalcem, ki so utrpeli izgube zaradi bolezni živali.

(69) Določeno je, da če kmet izgubi živino zaradi bolezni živali, ali če njegov pridelek prizadene bolezen rastlin, to običajno ni naravna nesreča ali izjemni dogodek v smislu Pogodbe. V takih primerih lahko Komisija dovoli nadomestila za izgube in pomoč za preprečevanje prihodnjih izgub le na podlagi člena 87(3)(c) Pogodbe. Ta člen določa, da se lahko za združljivo s skupnim trgom šteje pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

(70) To odstopanje se lahko uporabi samo, če država članica dokaže, da so izpolnjeni pogoji za združljivost predvidenih ukrepov.

(71) Komisija v skladu s točko 11.4 Smernic meni, da se lahko plačilo pomoči kmetom kot nadomestilo za izgube zaradi bolezni živali ali rastlin odobri le, če je del primernega programa na ravni Skupnosti, državni ali regionalni ravni za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje zadevne bolezni. Pomoč, s katero se kmetom samo nadomestijo izgube, ni pa namenjena odpravljanju vzroka težav, je treba šteti za pomoč za tekoče poslovanje, ki je nezdružljiva s skupnim trgom.

(72) Vendar Komisija meni, da italijanski organi niso zagotovili zadostnih dokazov, ki bi upravičili uporabo takega odstopanja z vidika pravil, ki se uporabljajo za državno pomoč, zlasti zgoraj navedene točke 11.4 Smernic.

(73) Zato pomoči, ki so jo predlagali italijanski organi, ni mogoče dovoliti na tej pravni podlagi.

(74) Italijanski organi kot pravne podlage za pomoč niso navedli drugih ukrepov.

(75) Čeprav se italijanski organi niso nikjer sklicevali na uporabo smernic za reševanje in prestrukturiranje, bo Komisija zaradi izčrpnosti preučila, ali se v obravnavanem primeru ne uporabljajo Smernice Skupnosti o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah ([22]). Prvi pogoj za upravičenost do pomoči za reševanje ali prestrukturiranje je, da se za zadevno podjetje šteje, da je v težavah v smislu zgoraj navedenih smernic. Iz informacij, ki jih ima Komisija, ne izhaja, da bi bila zadevna podjetja v težavah v smislu zgoraj navedenih smernic.

(76) Komisija vsekakor poudarja, da mora zadevna država članica, da bi izpolnila dolžnost sodelovanja s Komisijo, predložiti vse dokaze, na podlagi katerih lahko ta institucija preveri, ali so izpolnjeni pogoji za odstopanje, ki ga želi uporabiti. ([23]) Italijanski organi niso nikoli predložili nobenega dokumenta, na podlagi katerega bi lahko Komisija preučila podatke z vidika teh smernic, in to kljub navedbam Komisije v odstavku 24 odločitve o sprožitvi postopka (odstavek 30 končne odločbe).

VII. **SKLEPNE UGOTOVITVE**

(77) Komisija lahko ob upoštevanju navedenega ugotovi, da pomoč, ki jo Italija namerava izvesti v korist perutninskega sektorja, pomeni državno pomoč v smislu člena 87(1), ki ni upravičena do nobenega odstopanja iz člena 87(2) in (3).

(78) Ker je bila pomoč priglašena v skladu s členom 88(3) Pogodbe in ker je italijanski organi niso izvedli, ni treba zahtevati vračila pomoči –

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Državna pomoč, ki jo Italija namerava izvesti za preprečevanje aviarne influence, ni združljiva s skupnim trgom.

Izvajanje navedene pomoči zato ni dovoljeno.

Člen 2

Ta odločba je naslovljena na Italijansko republiko.

V Bruslju, 10. decembra 2008

Za Komisijo

Mariann FISCHER BOEL

Članica Komisije

([22]) Glej opombo 5.

([23]) Sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 2005 v zadevi *Regione autonoma della Sardegna* proti *Komisiji*, T-171/02, ZOdl., str. II-2123, točka 129.